

عاشقانه ما مستنبد (۱)

باشناخت نامه



باشکاری انیہ قیطان

دکتر علی رضا منوچهریان

(چرا)

هر چه بردی خاک است
خاک است

دنیا به چشم خوار است

اگر من به عشق تو برسم

عاشقانه‌های مبتدی (۱)

باشناخت‌نامه

دکتر علیرضا منوچهریان

با همکاری:

انسیه قیطان

سرشناسه	: منوچهریان، علیرضا، ۱۳۴۴ - مؤلف
عنوان قراردادی	: دیوان‌المتنبی. فارسی. برگزیده. شرح
عنوان و نام پدیدآور	: عاشقانه‌های متنبی (۱) با شناخت‌نامه / علیرضا منوچهریان، با همکاری انسیه قیطان.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات زوار، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۵۲ ص. ۹/۵ × ۱۹ س م.
شابک	: 978-964-401-550-2
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۲۹-۲۴۰؛ همچنین به صورت زیرنویس.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: متنبی، احمد بن حسین، ۳۰۳-۳۵۴. -- نقد و تفسیر
موضوع	: متنبی، احمد بن حسین، ۳۰۳-۳۵۴. دیوان‌المتنبی -- نقد و تفسیر
موضوع	: شعر عربی -- قرن ۴ ق.
موضوع	: Arabic poetry - - 10th century
موضوع	: شعر عربی -- قرن ۴ ق. -- تاریخ و نقد
موضوع	: Arabic poetry - - 10th century - - History and criticism
شناسه افزوده	: قیطان، انسیه، ۱۳۶۸ -
شناسه افزوده	: متنبی، احمد بن حسین، ۳۰۳-۳۵۴ ق. دیوان‌المتنبی. شرح
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۷ م ۹۰۸ د / PJA ۳۹۸۴
رده‌بندی دیوبی	: ۸۹۲/۷۱۳۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۶۲۸۳۹



انتشارات زوار

- عاشقانه‌های متنبی (۱) با شناخت‌نامه
- ترجمه و تألیف / دکتر علیرضا منوچهریان
- با همکاری / انسیه قیطان
- نوبت چاپ / اول - ۱۳۹۷
- نظارت بر چاپ و صحافی / فرناز کریمی
- چاپ و صحافی / سنا
- شمارگان / ۲۲۰ نسخه
- شابک / ۲-۵۵۰-۴۰۱-۹۶۴-۹۷۸

□ نشانی: تهران - خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - نبش خ وحید
 نظری - پلاک ۲۷۸ - تلفن: ۶۶۴۶۲۵۰۳ - ۶۶۴۸۳۴۲۳ - نمابر: ۶۶۴۸۳۴۲۴

قیمت: ۲۲۰۰۰ تومان

تقدیم بہ

عاشقانِ عالم

فهرست

متنبی در یک نگاه.....	۱۳
متنبی در حدیث دیگران.....	۱۵
مقدمه.....	۴۳
این عشق چیست؟.....	۴۵
زندگی و شعر متنبی.....	۵۰
دوره‌های چهارگانه زندگی متنبی.....	۵۲
متنبی در ایران.....	۵۶
جایگاه شعری متنبی.....	۵۸
پیوند شعر متنبی با ادب پارسی.....	۵۹
باز می‌گردم به اصل بحث خویش.....	۶۷
معمای ترجمه نشدن دیوان متنبی در ایران.....	۶۸
دین و مذهب متنبی.....	۸۲
عشق و غزل در دیوان متنبی.....	۸۴
تصوف و عرفان در شعر متنبی.....	۸۷
فلسفه و حکمت در شعر متنبی.....	۸۹
پنج عامل شگفتی‌ساز در شعر متنبی.....	۹۶

- دربارهٔ این کتاب..... ۹۷
- سخن پایانی..... ۱۰۲
- عاشقانه‌ها..... ۱۰۵**
- تعریف عشق..... ۱۰۷
- عشقی که به کار آید ۱۰۸
- وصال..... ۱۰۹-۱۱۲
- رایحهٔ دل‌انگیز معشوق..... ۱۱۳
- ناز و کرشمهٔ معشوق..... ۱۱۴
- زیبایی معشوق..... ۱۱۵
- معشوقهٔ شفابخش..... ۱۱۶
- وصف معشوق..... ۱۱۷
- تشبیه معشوق..... ۱۱۸-۱۲۱
- چهرهٔ معشوق..... ۱۲۲-۱۲۷
- چشم معشوق..... ۱۲۸-۱۲۹
- نگاه معشوق..... ۱۳۰
- جلوهٔ معشوق..... ۱۳۱
- طعم معشوق..... ۱۳۲
- فدا شدن برای معشوق..... ۱۳۳-۱۳۵
- بی‌همتایی عاشق..... ۱۳۶-۱۳۹
- شگفتی‌های معشوق..... ۱۴۰
- خیال معشوق..... ۱۴۱
- آزار معشوق..... ۱۴۲
- مقام شامخ معشوق..... ۱۴۳
- دیدار (در شب)..... ۱۴۴-۱۴۸

۱۴۹.....	حسن و مزیت شب.....
۱۵۰-۱۵۳.....	دیار معشوق.....
۱۵۴.....	نسیم کوی معشوق.....
۱۵۵.....	معشوق ماندگار.....
۱۵۶.....	خطِ معشوق.....
۱۵۷.....	آسایش معشوق.....
۱۵۸.....	لطافت معشوق.....
۱۵۹.....	دروغ معشوق.....
۱۶۰.....	قسم عاشق.....
۱۶۱-۱۶۴.....	آرزوهای عاشق.....
۱۶۵.....	عذر عاشق.....
۱۶۶.....	غیرت عاشق.....
۱۶۷.....	همت عاشق.....
۱۶۸-۱۶۹.....	غم عاشق.....
۱۷۰.....	فقر عاشق مسافر.....
۱۷۱.....	غم عاشقانه شعر.....
۱۷۲.....	عشق بی فریب.....
۱۷۳-۱۷۹.....	ملامت.....
۱۸۰-۱۸۱.....	ریشک.....
۱۸۲-۱۸۳.....	سوز عشق.....
۱۸۴.....	اندوه عشق.....
۱۸۵.....	افسوس بر عشق.....
۱۸۶-۱۸۷.....	وداع.....
۱۸۸-۱۹۴.....	جدایی.....
۱۹۵.....	نالۀ فراق.....

- اشک..... ۱۹۶
- یاری بر عشق..... ۱۹۷
- معجزهٔ عشق..... ۱۹۸
- معجزهٔ معشوق..... ۱۹۹
- راز عشق..... ۲۰۰
- عشق عقیف..... ۲۰۱-۲۰۴
- عشق بی‌رشوه..... ۲۰۵
- سعایت عشق..... ۲۰۶
- غارت دلها..... ۲۰۷-۲۰۸
- بوسه..... ۲۰۹
- تبسم..... ۲۱۰-۲۱۱
- شعر عالم‌گیر عاشق..... ۲۱۲
- معشوق عالم‌گیر..... ۲۱۳
- دلبر سیمین‌تن..... ۲۱۴
- خاطرات..... ۲۱۵
- خانهٔ دل..... ۲۱۶
- بیماری عشق..... ۲۱۷
- عاشق بی‌یار و یاور..... ۲۱۸
- مستی..... ۲۱۹
- انتظار..... ۲۲۰
- تیر عشق..... ۲۲۱
- رقیب..... ۲۲۲
- عمر دوباره..... ۲۲۳
- اوقات خوش..... ۲۲۴
- ترک بزم بهر رزم..... ۲۲۵

۲۲۶..... اشتباه روزگار

۲۲۷..... عاقبت عشق

۲۲۹..... فهرست منابع و مآخذ

۲۲۹..... الف) منابع فارسی و عربی

۲۳۹..... ب) مقاله (مجله)، روزنامه و سایت

۲۴۰..... ج) منابع انگلیسی و فرانسه

۲۴۱..... نمایه اشخاص

۲۴۷..... نمایه کتب



متنبی در یک نگاه

نام: احمدابن حسین

لقب: المَتَنَّبِي

کنیه: ابوالطیب

تولد: ۳۰۳ - کوفه

وفات: ۳۵۴ - راه بازگشت از ایران

همسر و فرزندان: نامعلوم

جایگاه ادبی: پیامبر شعر و شاعری

متنبی در حدیث دیگران^۱

۱- چنین عنوانی از باب تغلیب است. ناگفته نماند که این عنوان، پیشنهاد دکتر علی اکبر عطرفی بود.

بزرگترین آرزوهای وزیران و امیران، این بود که متنبی را به
درگاه خود دعوت کنند تا متنبی آنها را با مدح خویش جاویدان
کند!^۱

دکتر فیروز حریرچی، استاد ادبیات عربی

۱- امثال سائره از شعر متنبی، ص ۷.

مولوی [چنان شیفته متنبی بود که] علی رغم منع مولانا

شمس الدین، باز هم شبها غرق در مطالعه دیوان متنبی بود تا

آن که ...^۱

برگرفته از سخنان افلاکی در مناقب العارفین

۱- دکتر قاسم پورحسن، استاد فلسفه در پاسخ به این پرسش که "چرا شمس، مولوی را از مطالعه متنبی باز می‌دارد"، می‌گوید: "می‌توان سه پاسخ را بیان کرد ... سوم و از همه مهمتر آن که شمس، تفاوت سپهرها را به درستی فهم می‌کند. برحذر داشتن از متنبی، نه کاستی در اندیشه و شعر متنبی محسوب می‌شود و نه مخالفت ذوقی و شخصی است. [بلکه] اگر مولوی بخواهد، مولوی شود، باید سپهر خود را بیافریند ... با ظهور اندیشه بالاستقلال است که مولوی ظهور می‌یابد". درباره شمس و مولانا: ر.ک. مولانا جلال الدین، ص ۱۰۰-۱۱۵.

کلیه محققینی که بخواهند مبادی شعر فارسی را جدّاً مورد

مطالعه قرار دهند آثار متنبی را باید بخوانند.

کازیمیرسکی، مستشرق فرانسه در قرن نوزدهم

متنّبی شایسته‌ترین تندیس شعر عرب است.

دکتر شوقی ضیف، ناقد و نویسنده معاصر عرب

زاویه‌ای از شعر خالی بود و متن‌بی در آن درآمد.

ابوالعباس نامی، شاعر هم‌عصر متن‌بی و رقیب او

متنّبی حروفی زرین است که آن را در زیباترین کتابها
نگاشته‌اند.

بیان الصفدی، شاعر معاصر عرب

از هیچ شاعری به اندازه متنبی سخن نگفته‌اند و هیچ شاعری
را به اندازه متنبی کم نشناخته‌اند.

ایلیا حاوی، ناقد معاصر عرب

بارها خواسته‌ام تا کلمه‌ای را از شعر متنبی بردارم و بهتر از آن

را به جایش بگذارم اما نتوانسته‌ام!

ابوالعلاء معری، شاعر و شارح دیوان متنبی

گمان نکنم که از روزگار پیدایش شعر عرب تاکنون، عموم ادبا
درباره هیچ شاعر عربی همچون متنبی اختلاف نظر داشته
باشند ... و برای عظمت متنبی، هیچ دلیلی بهتر از این وجود
ندارد!

کمال حلمی بک، از نخستین ناقدان عرب سده اخیر